

Д. Є. Макаренко, Д. С. Черниш

Ненадкевич Костянтин Автономович

НЕНАДКЕВИЧ Костянтин Автономович (21. 05(02. 06). 1880, с. Кашівка Ковел. пов. Волин. губ., нині Ковел. р-ну Волин. обл. – 19. 06. 1963, Москва) – геохімік, мінералог. Доктор геолого-мінералогічних наук (1935, без захисту дис.), професор (1950), член-кореспондент АН СРСР (1946). Сталінська премія (1948). Державні нагороди СРСР. Закін. природн. відділення фіз.-мат. факультету Моск. університету (1902; у студент. роки був учнем В. Вернадського, протягом 4-х р. працював у його лаб.). Навч. у Катеринослав. гірн. училищі (нині Дніпро; 1902–03) і С.-Петербур. гірн. інституті (1903–05; відтоді 12 р. числився студентом, однак формально студії не завершив). Від 1905 на запрошення В. Вернадського став співроб. Геол. музею С.-Петербур. АН. Водночас брав участь у низці експедицій, зокрема у Фінляндії, Польщі, на тер. Кавказу, Серед. і Центр. Азії, Туви, Алтаю, у бас. оз. Байкал. 1908–10 і 1912 дослідив Тюямуюн. урано-ванадієве родовище, де вперше на тер. Росії видобуто радій. У цей період відкрив мінерал тьюмуніт. Від 1916 за дорученням С.-Петербур. АН здійснював пошук і розвідку вісмут. руд, став співорганізатором Іркут. і Читин. (обидва – Росія) лаб. з перероблення виплавленого вісмуту на фармацевт. препарати; одночасно досліджував содові озера Забайкалля, унаслідок чого розпочато пром. експлуатацію Доронен. содового озера. За сумісн. 1921–22 – зав. Читин. золотоплавил. лаб. і проф. мінералогії та кристалографії Читин. ІНО. Від 1923 – у Мінералог. інституті АН СРСР (очолював геохім. лаб.); від 1931 – у Геохім. інституті АН СРСР; за сумісн. 1926–32 – науковий співробітник Держ. радієвого інституту (усі – Ленінград, нині С.-Петербург). У серед. 1920-х рр. провадив геохім. дослідж. у р-ні Вайгач (нині Архангел. обл.), на Кольс. п-ові й у Карелії (усі – РФ); 1930 – чл. комплекс. наук. експедиції АН СРСР у Монголії. 1926 першим визначив хім. склад карел. уранітів за відношенням вмісту свинцю до вмісту урану, встановив абсолют. геол. вік Землі. 1935–53 – зав. лаб. спец. дослідж. Геол. інституту АН СРСР; 1954–57 – зав. однойм. лаб. Інституту мінералогії, геохімії та кристалохімії рідкіс. металів АН СРСР (обидва – Москва). 1940 був відкомандирований на пошуки уран. родовищ у Серед. Азії; під час 2-ї світової війни вивчав ванадієві руди Казахстану та золоті рудники Киргизстану. 1955 на його честь назвали мінерал ненадкевичит і суміш уран. мінералів ненадкевіт.

Основні праці

Материалы к познанию химического состава минералов России: О тетрадимите из русских золотых месторождений. Молибденовые блески // Тр. Геол. музея Император. АН. 1907. Т. 1, вып. 4; Туранит и алаит, два новых ванадиевых минерала // Изв. Император. АН. 1909. № 3; Обследование золоторудного района в верховьях р. Сарелы Юса в Ачинско-Минусинском горном округе // Изв. Геол. комитета. 1917. Т. 36, № 1; К вопросу о содовой промышленности в СССР (Доронинское содовое озеро) // ЖПХ. 1924. Т. 1, вып. 3–4; О химическом составе уранинитов Карелии и отношении в них свинца к урану // Изв. АН СССР. 1926. Т. 20, № 9; Электроколориметрический метод определения малых количеств марганца // Докл. АН СССР. 1931. № 6; Электролитический метод разделения никеля и кобальта // Там само. 1945. Т. 49, № 1; Весовой и электролитический методы разделения и определения никеля и кобальта из цианистых комплексов // ЖАНХ. 1946. № 2 (співавт.).

Рекомендована література

1. Борнеман И. Д. Константин Автономович Ненадкевич [Некролог] // Изв. АН СССР. Сер. геол. 1964. № 4.

Бібліографічний опис:

Ненадкевич Костянтин Автономович / Д. Є. Макаренко, Д. С. Черниш // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-73582>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).